

hmeljarske informacije

Izdaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta žalskega tabora 2, 3310 Žalec
Urednik: Gregor Leskošek, e-pošta uredništva: gregor.leskosek@ihps.si
Uredniški odbor: Gregor Leskošek, dr. Magda Rak Cizej, dr. Barbara Čeh, dr. Sebastjan Radišek
Naklada: 300 izvodov.

ISSN 1408 - 4775

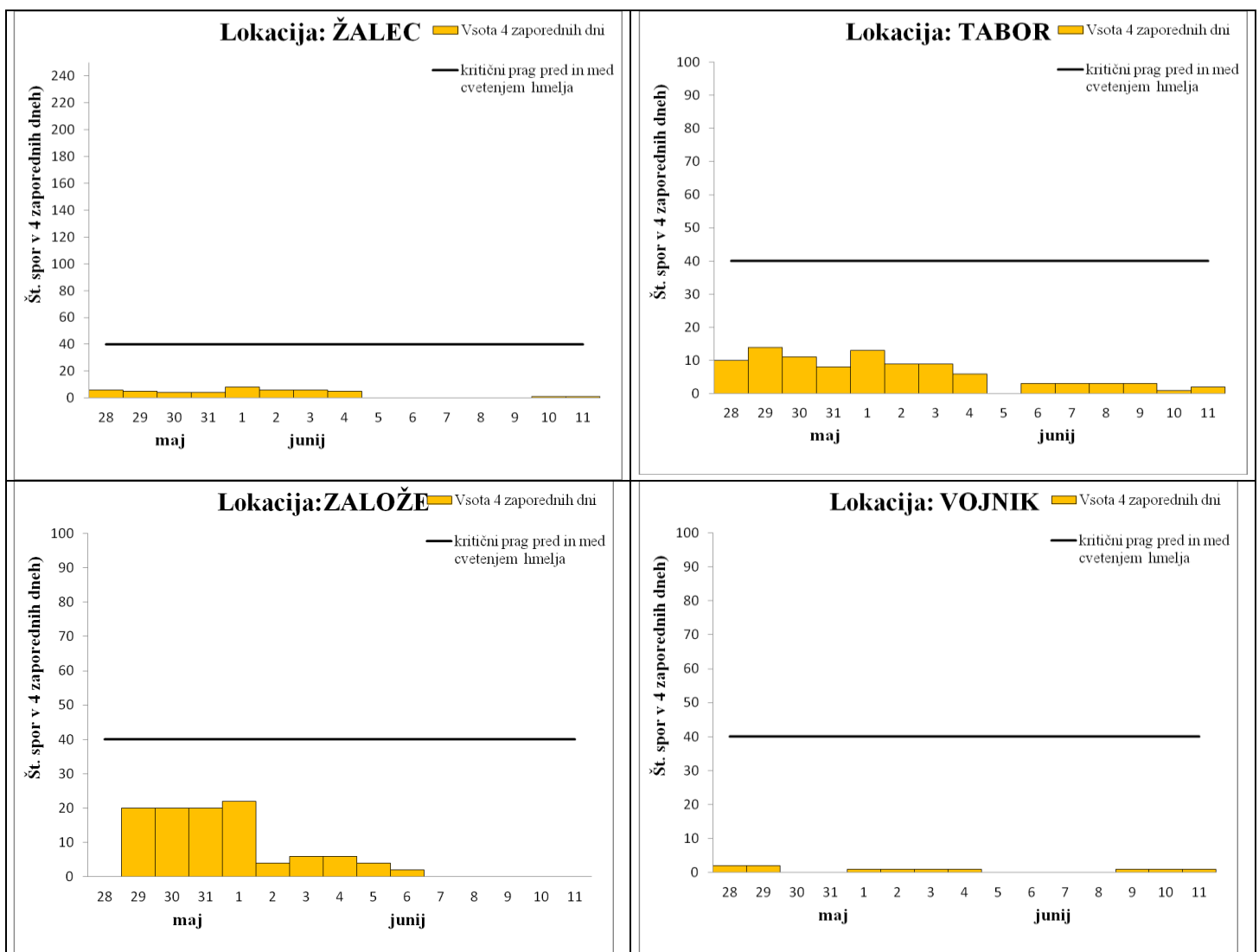
Letnik 32 , št. 8

17. junij 2015

G. Leskošek, M. Rak Cizej, S. Radišek: **VARSTVO HMEĽJA**

Hmeljeva peronospora

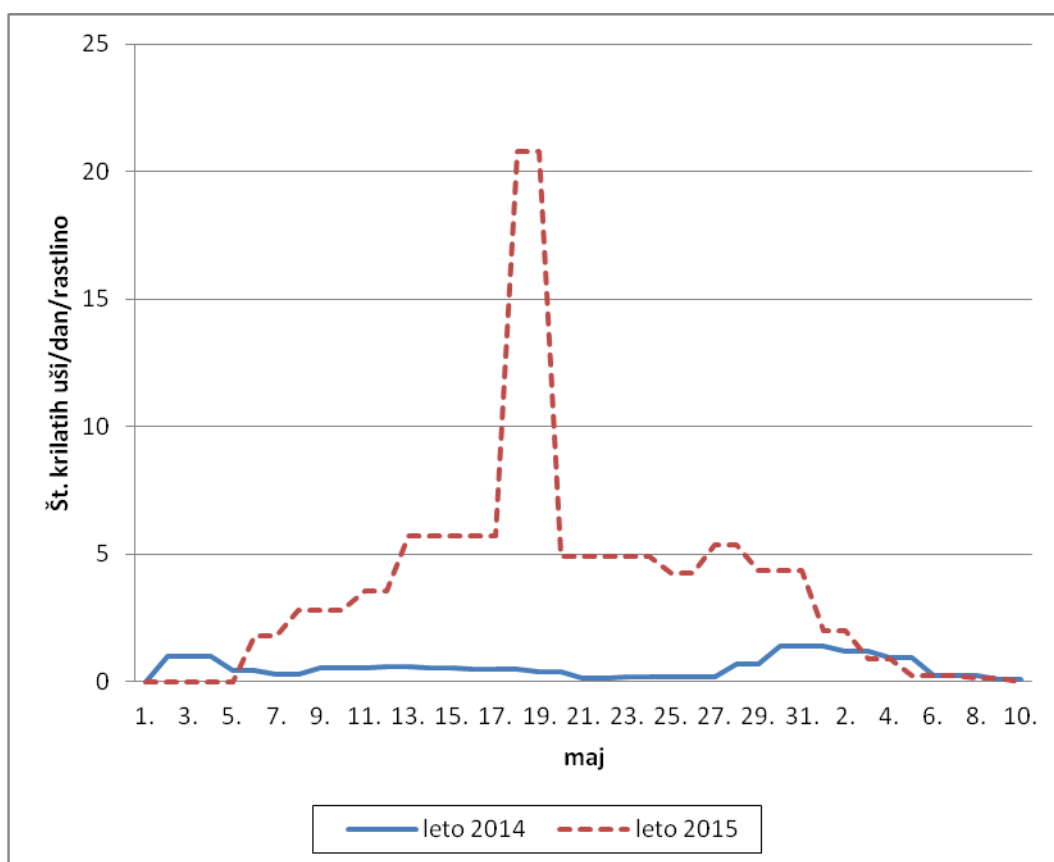
Iz grafov ulova spor (slika 1) je razvidno, da so le te prisotne na vseh lokacijah vendar nikjer ne presegajo kritične meje (40 ulovljenih spor v štirih zaporednih dneh). Ponovno vam svetujemo, da v kolikor boste izvajali aplikacijo proti hmeljevim ušem ali pajku preventivno dodate pripravek Delan v odmerku 0,6 kg/ha.

Slika 1: Ulov spor v štirih zaporednih dneh na različnih lokacijah

Hmeljeva listna uš

Prelet krilatih uši na hmelj je končan. Letos je bil prelet krilatih uši, v primerjavi z lanskim letom, intenzivnejši in je trajal 35 dni kar je 5 dni manj kot v lanskem letu. Glede na intenziteto preleta smo vam že v prejšnjih Hmeljarskih informacijah svetovali uporabo sistemskih insekticidov. **Opozorjamo vas, da v kolikor v svojih hmeljiščih še niste uporabili pripravkov za zatiranje hmeljeve listne uši to nemudoma storite.** Za zatiranje uši lahko uporabite insekticide z aktivno snovjo imidaklopid in sicer **Confidor 200 SL (0,6 l/ha)** ali **Kohinor 200 SL (0,6 l/ha)** ali insekticid na podlagi aktivne snovi pimetrozin - **Chess 50 WG (0,6 – 0,8 kg/ha)** ter **Tepeki** (a.s. flonikamid), katerega uporabite v odmerku 0,18 kg/ha. Priporočamo vam, da v letošnjem letu uporabite insekticid z drugo aktivno snovjo kot ste jo uporabili v lanskem letu, da kolobarite med sredstvi in s tem preprečite nastanek odpornosti oziroma rezistence. Opozorimo vas naj, da pred uporabo insekticidov okrog hmeljišča **zmulčite oziroma pokosite cvetočo podrast**. Še posebej pozorni bodite v matičnih hmeljiščih, da uši pravočasno zatrete, saj so uši prenašalke virusov.

Hmeljeva pršica

Ponovno vam svetujemo, da natančno in redno pregledujete svoja hmeljišča, tako robove kakor tudi notranjost hmeljišč, in v kolikor je pršica prisotna v hmeljiščih uporabite akaricide v skladu z navodilom iz prejšnjih hmeljarskih informacij. V primeru da imate težave pri odločitvi glede uporabe akaricidov oz. kakršna koli druga vprašanja se obrnite na IHPS (G. Leskošek ali M. Rak Cizej).

Koruzna vešča

Prve izglele gosenice smo v Žalcu in na Rojah zasledili 7. Junija. Pri intenzivnem pregledovanju hmeljišč smo mestoma ugotovili tudi do 20 % poškodovanost trt predvsem v zgornjem delu rastlin. Vsem pridelovalcem na širšem območju Žalca, Roj, Gotovelj ter povsod tam kjer imate s to škodljivko stalne težave oziroma so vaša hmeljišča bližini posevkov koruze, ki niso bila pravočasno pospravljena svetujemo, da poškropite hmeljišča z enim od registriranih sredstev navedenih v preglednici 1. Prednost v tem času bi dali pripravku Lepinox plus v odmerku 1,0 kg/ha.

Preglednica 1: Registrirani insekticidi za zatiranje koruzne vešče na hmelju v letu 2015

Pripravek	Aktivna snov	Koncentracija/ odmerek	Karenca (dni)	Število škropljenj v rastni dobi	Varnostni pas tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda (m)	
					Šobe klasične	Šobe Agrotop TD
Karate Zeon 5 CS	lambda-cihalotrin	0,007-0,01 % (0,25 l/ha)	21	2-krat	40	20
Lepinox plus	Bacillus Thuringhiensis var. Kurstaki	1,0 kg	ni potrebna	3-krat		

Obveščanje in prejemanje prognostičnih obvestil preko elektronske pošte in SMS

Spoštovan hmeljarji !

Zaradi lažjega in hitrejšega informiranja ter prejemanja prognostičnih obvestil s področja hmeljarstva vas ponovno pozivamo in vam svetujemo, da se registrirate na portalu Fito-info. Podrobna navodila so navedena spodaj. V kolikor pa želite ,da vam registracijo opravimo mi vas naprošamo, da izpolnite priloženo izjavo in jo pošljete po e-pošti na naslov gregor.leskosek@ihps.si ali jo prinesete osebno v tajništvo IHPS.

Navodila za prijavo

Obveščamo vas, da je bil vzpostavljen nov **portal za prejemanje prognostičnih obvestil**, ki je sedaj dostopen na naslovu: <http://agromet.mkgp.gov.si/pp/> (urejena že povezava na FITO-INFO: <http://www.fito-info.si/index.asp> in Agrometeorološkem portalu Slovenije: <http://agromet.mko.gov.si/>).

- V teh dneh ste dosednji uporabniki iz sistema že prejeli obvestilo, na podlagi katerega morate obnoviti geslo (vsi tisti, ki ste imeli v sistemu vpisan elektronski naslov). Slediti je potrebno povezavi za potrditev.
- Obvestilo so prejeli tudi uporabniki, ki so bili v sistem vpisani samo z GSM številko. Po novem je obvezen podatek za log-in elektronski naslov, s katerim se uporabnik registrira. V postopku registracije si v primeru, da želite prejemati obvestila preko SMS lahko uredite tudi svoj GSM profil (ustrezna številka), za kar iz sistema prejme potrditveno kodo, ki je za dokončanje registracije obvezen podatek.

- Za vse, ki morda še nimate dostopa in bi želeli prejemati prognostična obvestila (e-naslov, SMS), se lahko registrirate na naslednjem naslovu: <http://agromet.mkgp.gov.si/PP/Account/Register> (slediti je potrebno povezavam, ki jih prejmete na e-naslov oz. v primeru, če se registrirate za prejemanje SMS obvestil tudi obvestilu na SMS, kjer prejmete potrditveno kodo).
- Po registraciji izberete v zavihku "**Naročila**" pri posameznem centru delovanja opazovalno-napovedovalne službe (v našem primeru **Celjska in Koroška regija**, za katero je zadolžen Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije) način in vrsto obvestil, ki jih želite prejemati, tako da s klikom izberete ustrezno: elektronski naslov oz. SMS (lahko eno ali drugo ali oboje). Pojavi se zeleni gumb s plusom, ki pomeni vašo izbiro. Na ta način boste vsakokrat, ko bodo obvestila izdana za **kategorijo** (npr. hmeljarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, poljedelstvo, vrtnarstvo...) in vezano na izbran center, prejeli izbran način obveščanja in izbrano obvestilo.

MKGP-UHVVR | FITO-INFO | NEOX s.p. © 2014/15

- V kolikor kasneje geslo pozabite, je po novem v aplikaciji urejen tudi ta vključek, kjer pa morate vnesti elektronski naslov in slediti povezavam za informacijo o vašem geslu: <http://agromet.mkgp.gov.si/PP/Account/ForgotPassword>.
- Če želite spremeniti geslo ali GSM številko, sledite naslednji povezavi: <http://agromet.mkgp.gov.si/PP/Account/Manage>

M. Pavlovič: GLOBALNI TRENDI POVPRŠEVANJA PO NOVIH OKUSIH PIVA VPLIVAJO TUDI NA HME LJARJE

Za leto 2014 velja ocena Mednarodne hmeljarske organizacije (www.ihgc.org) o 1,5 % rasti globalne proizvodnje piva, delež hmelja v pivu pa naj bi zrasel v povprečju na 4,7 g alfa-kislin na hl piva. Te statistike temeljijo predvsem na več let jasno zaznanem povečanju povpraševanja novo nastajajočih pivovarn v ZDA in EU - s proizvodnjo vedno bolj trendovskih tipov t.i. butičnega piva (craft beers). Ameriško pivovarsko združenje opredeljuje tovrsten tip pivovarn (craft breweries) kot tiste, (1) ki imajo letno proizvodnjo piva pod 7,2 mio hl, (2) niso vsaj 25 % v kapitalski lasti večjih pivovarn in (3) iščejo individualno prepoznavnost z novimi tipi okusov butičnega piva.

Segment butičnih tipov piva obsega le 1 % svetovne proizvodnje piva, porabi pa kar 10 % pridelka hmelja. V letu 2014 beleži ta segment pivovarstva v ZDA 18 % volumsko in pa 21 % dohodkovno rast.

Tovrstne pivovarne povečujejo dohodek zaradi povečanega povpraševanja po teh pivih. Za 2014 nadalje ocenjujejo v ZDA obseg proizvodnje piva "craft beer" že na okoli 23 mio. hl. Če upoštevamo od leta 2011 povprečno 15 % letno rast obsega proizvodnje teh pivovarn, potem lahko tudi sklepamo, da za te pivovarne še nekaj časa pri nakupih surovin ne bo najpomembnejša cena hmelja(!), pač pa najprej njegova dostopnost in pa zelena kakovost. Skratka značilnosti, ki jih želijo pivovarji prepoznati v svojem pivu. Če se tako nadaljuje oz. celo internacionalizira že dobro znan trend uživanja tovrstnih tipov piva (craft beers), bo to zagotovo tudi nadalje vplivalo na nadaljevanje povečanega povpraševanja po aromatičnih – in še posebej po t.i. dišavnih sortah hmelja.

Dišavne sorte hmelja (flavor hops) v letu 2014 v mednarodnih klasifikacijah še niso bile uvrščene v posebno skupino, pač pa jih kot takšne (bodisi aromatične, bodisi grenčične, ali celo visokogrenčične) opredeljuje tržno povpraševanje hitro rastoče skupine pivovarn »manjšega obsega«, ki varijo predvsem t.i. butične tipe piva polnega okusa. Za dišavne sorte hmelja je v zadnjih nekaj letih izrazito poraslo povpraševanje. Posledično, kot odziv na tržne razmere povečanega povpraševanja, hmeljarji tudi opazno spreminjajo sortno strukturo. Površine hmeljišč dišavnih sort se širijo, prodajne cene tovrstnega hmelja pa - zaradi premalo razpoložljivih globalnih količin - rastejo. Statistike v ZDA navajajo zaznavno povečanje površin s sortami dišavnega hmelja zadnjih štirih let (2010-2014). Povečanje površin beležijo pri sorti **Cascade** za več kot 3-krat - na 3.090 ha, pri sorti **Centennial** za 9-krat - na 1.400 ha, pri sorti **Simco** za 7-krat - na 744 ha in pri sorti **Citra** za 15-krat - na 735 ha.

Za odziv na tržne razmere potrebujejo ameriški hmeljarji nove investicije v hmeljišča, žičnice in strojno opremo. To je tudi razlog rasti cen dišavnih sort hmelja. Tudi pivovarne v ZDA igrajo aktivno vlogo in so pripravljene na sovlaganja v hmeljarstvo obliki različnih ugodnejših kreditov – samo, da bi se povečale površine z zelenimi sortami.

Zelo verjetno bo obdobje pomanjkanja določenih sort hmelja tokrat daljše od tistega, ki je trajalo od poletja 2007 do pomladi 2008. Odločilni vpliv pri tem imajo vsekakor proizvodne aktivnosti porajajočih se in hitro-rastočih pivovarn v ZDA in državah EU.

Tudi v letu 2015 so se hmeljarji po svetu že odzvali na globalno povečano povpraševanje pivovarn po hmelju. Iz junijskih dopolnil že objavljenih aprilskih statistik IHGC razberemo, da so v ZDA povečali površine za 16 % - na 17.801 ha. Torej še za 500 ha več, kot so v Združenju ameriških hmeljarjev (<http://www.usahops.org/>) poročali v aprilu. V Nemčiji ocenjujejo povečanje hmeljišč v 2015 za okoli 1.400 ha, na Češkem za 430 ha, v Sloveniji za 175 ha. Iz julijske ocene pridelka hmelja v času kongresa hmeljarjev in hmeljskih trgovcev na Bavarskem, pa bo že možna delna presoja dolžine obdobja in obsega zaostajanja pridelave aromatičnih sort hmelja za potrebami pivovarske industrije. Vsekakor pa je do takrat zelo primeren razmislek o iskanju priložnosti za sklepanje večletnih pogodb o prodaji hmelja – predvsem za tiste hmeljarje, ki imajo špekulativno še več kot polovico pričakovanega pridelka hmelja na prostem trgu.

V hmeljarstvu se tako kažejo novi izzivi v pridelavi, razvoju, raziskavah, svetovanju in podjetništvu. Tradicija, kakovost, organiziranost, raziskave in svetovanje v slovenskem hmeljarstvu pa imajo tudi v prihodnje povezovalno moč za ohranitev prodajnega deleža Slovenije na globalnem trgu hmelja.

IZJAVA

Spodaj podpisani _____ se strinjam, da se navedeni podatki (elektronski naslov in št. GSM) uporabijo za vključitev v Sistem prejemanja prognostičnih obvestil za kategorijo Hmeljarstvo, območna enota IHPS.

ELEKTRONSKI NASLOV	GSM

V _____ dne, _____

Podpis: _____